

BABUŠKOJA, TERÄSVAAREJA JA DIGISENIOREITA

Muuttuva vanhuus Suomessa ja Venäjällä

*Toimittaneet Anna Kinnunen,
Maija Könönen ja Sinikka Vakimo*

Gaudeamus

Aiemmin julkaistujen artikkelien alkuperäiset ilmestymistiedot, ks. s. 276

Copyright © 2022 Tekijät & Gaudeamus

Gaudeamus Oy
www.gaudeamus.fi

Kansi: Maria Manner

KL 30, 32.4
UDK 3, 316.7

ISBN 978-952-345-161-2

Painopaikka: Printon Trükikoda, Tallinna 2022

SISÄLLYS

Johdanto. Lähtöasetelmia ikääntymisen tarkasteluun 7
Maija Könönen, Sinikka Vakimo ja Anna Kinnunen

I

VANHUUSKÄSITYKSIÄ UUSINTAMASSA JA KYSEENALAISTAMASSA

- 1 Vanhuus ja toiseus. Kauheat eukot venäläisen kirjallisuuden
arkkityyppinä. 25
Irina Savkina
- 2 Pakoreittejä ikäsyrynnästä ja vanhuuden stereotyyppioista venäläisessä
kaunokirjallisuudessa. 40
Jane Gary Harris
- 3 Dementia-mielikuvien siirtymää ajassa 57
Sinikka Vakimo
- 4 Dementiaa vai vanhuudenhöperyyttä? Miten muistisairauksista
puhutaan. 75
Maija Könönen

II

ISOVANHEMMUUS LIIKKEESSÄ

- 5 Monimuotoistuva isovanhemmuus, muuttuva isoisyys. 95
Ilkka Pietilä ja Hanna Ojala
- 6 Ylirajaiset babuškat. Isoäidit ja perheyhteyden ylläpitäminen
Venäjän Karjalan ja Suomen välillä. 108
Tatiana Tiaynen-Qadir

III

HOIVAN MUOTOJA JA PAIKANTUMISIA

- 7 Vanhustenhoivan avaintoimijat tämän päivän Venäjällä. 127
Oksana Parfenova
- 8 Suomalainen vanhuus. Hyvinvointia ja hoivaköyhyyttä 135
Lina Van Aerschot ja Tiina Sihto

- 9 Institutionaalisen hoivan maailmat. Rinnakkaiseloja ja ristiriitoja
pietarilaisessa hoivakodissa 150
Jelena Zdravomyslova ja Alija Nizamova

IV

TOIMIJUUKSIA RAKENTAMASSA

- 10 Ikääntyvät miehet paikallisyhteisössä. 175
Elisa Tiilikainen, Hanna Ojala, Ilkka Pietilä ja Marjaana Seppänen
- 11 Venäläisten ikääntyneiden näkemyksiä seksistä ja intiimielämästä 188
Julija Zelikova
- 12 Teräsleidit ja aktivistimurhat. Ikääntyvän naisen mediakulttuuriset
muodonmuutokset 203
Hanna Varjakoski
- Muuttuva vanhuus? Havaintoja ja päätelmiä 223
Maija Könönen ja Sinikka Vakimo
- Viitteet 240
- Lähteet ja kirjallisuus 252
- Kirjoittajat 277